

Kulturna strategija Osijeka ima tri glavna cilja: raditi zajedno, učiti zajedno i živjeti zajedno!

SLABO PLAĆENI LJUDI!?

No, Odbor je bio zabrinut oko dvije stvari u predloženom proračunu. Udio Grada od 55 posto uključuje doprinose iz mnogih drugih organizacija iz javnog sektora. Nije bilo jasno u koliki je točan iznos planiran izravno iz Grada, a koliko od drugih organizacija. Troškovi za osoblje bili su daleko ispod onoga što se očekuje od EPK. Pohvalili su što je osoblje uključeno u proračun planiran za 2021. i 2022. Jasna je financijska obveza za Grad da održava višu razinu rashoda za kulturu nakon 2020.

Narcisa VEKIC

Ponuda je obećavajuća i temelji se na točnoj analizi grada i regije

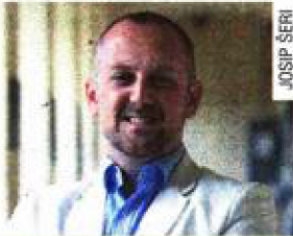
Devet hrvatskih gradova: Dubrovnik, Đakovo, Osijek, Pula, Rijeka, Split, Varaždin, Zadar Zagreb podnijelo je svoju prijavu za Europska prijestolnica kulture koju će (jedan od njih) 2020. dijeliti s jednim irskim gradom.

Od 26. do 29. svibnja u Hrvatskoj je boravilo Povjerenstvo nezavisnih stručnjaka kako bi odlučili o tom koji hrvatski gradovi ulaze u drugi krug. U oštroj je konkurenciji Osijek prošao, uz Dubrovnik, Pulu i Rijeku. U donošenju se odluke poštivalo šest glavnih kriterija za odabir: doprinos dugoročnoj strategiji, europska dimenzija, kulturni i umjetnički sadržaj, sposobnost provođenja, doseg i upravljanje projektnim ciklusom te su sve kandidature u cjelini ocijenjene vrlo dobrima. Posebni ciljevi inicijative EPK su jačanje opsega, raznolikosti i europske dimenzije u kulturnoj ponudi gradova, kao i putem transnacionalne suradnje; proširivanje pristupa i sudjelovanja u kulturi; jačanje kapaciteta u kulturnom sektoru i njegovih veza s dru-

gim sektorima; podizanje međunarodnog profila gradova kroz kulturu. Na stranicama Europske komisije objavljeno je izvješće u kojem se nalaze preporuke Povjerenstva nezavisnih stručnjaka nakon održanih sastanaka. Ponuda iz Osijeka predstavljen je pod temom Oxygen2020. Kulturna strategija Osijeka ima tri strateška cilja: raditi zajedno, učiti zajedno i živjeti zajedno. To je inovativan pristup čije su prednosti suradnja i multisektorske aktivnosti. *Bid book* je dao otvorenu procjenu trenutnog kulturnog života i ukazuje na izazove s kojima se suočavaju grad i regija. Osijek traži preispitivanje modela upravljanja u području kulture, gospodarstva i administracije. Kako to postići, još nije utvrđeno. Dugoročno su učinci strategije definirani na kulturnom, društvenom i gospodarskom području.

Posljedice EPK

U izvješću predselekcije stoji da EPK program Osijeka ima četiri osnovne teme: Culture Park (park kulture); Living Fields (mjesto za život); Hacking the Future (*hakiranje* budućnosti) i Bridges over Water (mostovi nad vodom). Predloženi operativni proračun je 36.5 mil. eura, od čega 27.5 mil. za programe. Imaju dobro definiran skup pokazatelja za praćenje promjena kao posljedica EPK. Uključeni su i utjecaj na okoliš i regiju. Naglasak je na transnacionalnoj vezi, partnerstvu s grado-

VLADIMIR HAM

Putokaz za korekcije

Smatram da su sugestije i komentari panela nezavisnih stručnjaka utemeljeni, dapače očekivani, jer smo i sami svjesni svih područja koja treba juri doradu. I sami smo bili svjesni da zbog kratkoće rokova od trenutka početka pisanja *bid booka* nismo stigli uključiti građane u većoj mjeri. No, upravo zato je sada prilika u finalu za sve zainteresirane da se uključe. S obzirom nato da nije bilo potrebno razrađivati program za prvi *bid book*, ni europska dimenzija nije mogla biti vidljiva, no ona će biti sastavni dio finalne priče. Ove sugestije značajan su nam putokaz za korekcije koje je potrebno poduzeti u izradi finalnog *bid booka*, a koji je potrebno predati do 11. prosinca ove godine

vima u tri zemlje (Pečuh, Novi Sad i Tuzla). Različite razine suradnje na europskoj razini dobra su polazišna točka za sustavno širu europsku strategiju. Naznačen je širok angažman s umjetnicima diljem Europe. Povjerenstvo je Osijeku u predselekciji zamjerilo nedovoljno privlačenje šire europske publike. Bilo je malo naznaka o dvosmjernom aspektu kriterija: koliko građani Osijeka mogu povećati svoju svijest o raznolikosti europskih kultura, kao i predstavljati svoje adute. Potencijal je u proširenju međusektorskog aspekta i europske dimenzije projekata koji se odnose na utjecaj na okoliš. Odbor smatra da su četiri teme programa pokazale koherentnu i jasnu umjetničku viziju. Istaknut je inovativan pristup u nekoliko tema, posebno u *Hakiranju budućnosti*, sinergiji digitalnih tehnologija i baštine. Primjerice, projekt "Simuliranje i igranje" uključuje arheološka nalazišta i baštinske kapacitete izvan Osijeka za eksperimentalni kulturni izričaj. Posebno je Odbor cijenio spremnost na borbu s teškim posljedicama rata, omogućujući kulturom dijaloga da prevlada diskurs sukoba. Uočena je potreba ulaganja u dugoročni razvitak stručnosti i uvjeta za poduzetništvo, kako bi se učvrstila osigurana veza između različitih elemenata programa. *Bid book* pokazuje trud članova ekipe da se s umjetnicima i kulturnim operaterima u regiji nalaze uživo i online. Priprema je uključivala dugotrajne razgovore s povratnim

informacijama i interakciju na društvenim mrežama. *Bid book* je pokazao raspon angažmana civilnog društva u pripremi ponude i plan za proširenje u sljedećoj fazi. Slabost ponude: neiskorišten angažman građana u fazi pripreme. Ključni je element upravo

Osječki je bid book pokazao da je regionalni kulturni sektor neiskusn u upravljanju velikim projektima

uključivanje građana (ne samo kulturnih organizacija, umjetnika i čelnika institucija). Program treba biti zajednički osmišljen, a ne samo predstavljen kad je već dovršen.

Naglasak na djeci i mladima

Pohvalili su potencijal grada s 22 manjine i programski dio posvećen pomirbi i dijalogu te uspostavi nove platforme za društvo bez sukoba. Naglasak na djecu i mlade kroz temu "Pannonian Challenges" inovativan je način poticanja 'odgoja' publike u kombinaciji s promjenom ponašanja. Istaknuli su zanimljivo partnerstvo s Dubrovnikom, koje je korisno za oba grada zbog rješavanje sličnih problema unatoč njihovim različitim okolnostima. U igri su i zajednički projekti. Marketinška je strategija dobro

predstavljena i u toj fazi bila ograničena na grad i regiju, uz manje analize na širi europski pristup. U sljedećoj će fazi odrediti kako će pojam "novi grad" će biti uklopljen u marketing. Odbor je zabrinutost za nekoliko točaka predložene organizacijske strukture. Neobičajeno je da je agencija koja vodi EPK odgovorna i za upravljanje kapitalnim projektima i kulturnim sektorom gradske uprave. Upravljanje EPK-om vrlo je složen zadatak kojemu se potrebno posvetiti. To je posebno važno za Osijek, čiji je *bid book* pokazao da je regionalni kulturni sektor neiskusn u upravljanju velikim projektima. Kapitalni projekti zahtijevaju jednako složeno upravljanje. Iako je bliska suradnja nužna, upravljanje EPK-oma zahtijeva fokusiranost. Odbor ne smatra prikladnim zajedničko upravljačku strukturu. Za EPK 2020. većina projekata treba biti dovršena do kraja 2018. zbog logistike, međunarodnih partnerstva i marketinga. Plan za oformljavanje agencije 2017. je prekasno. Sveukupno, Odbor smatra da je ponuda obećavajuća. Temelji se na zdravorazumskoj, čvrstoj, točnoj analizi grada i regije. Odbor je prepoznao predanost modernizaciji kulture i društvenog okruženja u gradu opterećenom gospodarskom stagnacijom i nedavnim ratnim sukobom. To su prepoznali kao potencijalno pozitivan doprinos. Predlažu novi pristup programu, ukorijenjenost u regionalnu kulturu i okruženje. ■